

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
експертної комісії Міністерства освіти і науки України
за результатами проведення акредитаційної експертизи
підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030104 Політологія,
галузі знань 0301- Соціально-політичні науки у Національному університеті
«Києво-Могилянська академія»

Згідно з законом України «Про вищу освіту» та пунктом 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187, наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу» від 13.06.2012 р. № 689, листа Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Щодо змін у сфері ліцензування та акредитації» від 23.12.2012 р., наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 р. № 847» від 29.11.2011 № 1377 та наказу Міністерства освіти і науки України «Про проведення акредитаційної експертизи» від 18.06.2018 р. № 1273-л експертна комісія у складі:

1 Нагорняк Михайло Миколайович, директор інституту післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Державного вищого навчального закладу Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор, голова комісії;

2. Ніколаєнко Наталія Олександрівна, завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, доктор політичних наук, професор

в період з 25.06.2018 р. по 27.06.2018 р. розглянула подану Національним університетом «Києво-Могилянська академія» акредитаційну справу та провела безпосередньо на місці перевірку діяльності Національного університету «Києво-Могилянська академія» з метою встановлення відповідності кадрового, наукового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі 0301- Соціально-політичні науки державним вимогам.

За результатами вивчення матеріалів справи, ознайомлення з інфраструктурою Національного університету «Києво-Могилянська академія», а також аналізу організації та забезпечення навчального процесу кафедрою політології НаУКМА, комісія дійшла наступних висновків:

1. Загальна характеристика
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Національний університет «Києво-Могилянська академія» – спадкоємець одного з найстаріших вищих навчальних закладів України і Центрально-Східної Європи, першого офіційно визнаного у східнослов'янському світі – Києво-

Голова комісії

М.М.Нагорняк

Могиллянської Академії. Після здобуття Україною незалежності у 1991 році розпорядженням Голови Верховної Ради України Києво-Могиллянська академія відроджена як університет «Києво-Могиллянська академія», а з 1994 року Указом Президента України присвоєно статус національного і став іменуватися - Національний університет «Києво-Могиллянська академія» (НаУКМА). Як державний заклад вищої освіти НаУКМА провадить свою діяльність відповідно до Конституції України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших нормативно-правових актів України, Статуту НаУКМА, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 21 грудня 2016 року № 1589.

Декретом Кабінету Міністрів України університету було передано в безоплатне безстрокове користування будівлі та споруди, які перебувають у загальнодержавній власності і розташовані на його історичній території. НаУКМА використовує передане майно в освітніх цілях відповідно до Статуту, без зміни форми власності та утримує його за рахунок коштів НаУКМА. Основним освітнім принципом НаУКМА є концепція вільного творчого навчання (Liberal Arts Education), яка ґрунтується на визнанні цінностей демократичного суспільства й передбачає участь студента у формуванні свого навчального плану, вибір студентом навчальних дисциплін, сертифікатних програм та програми MINOR, трирівневу систему вищої освіти, перенесення центру ваги в навчанні з аудиторії на самостійну роботу студента.

Як багатопрофільний заклад вищої освіти НаУКМА здійснює:

- на основі повної загальної середньої освіти підготовку фахівців з широкого спектру спеціальностей за освітніми, освітньо-науковими програмами бакалаврів, магістрів, аспірантів і докторантів;
 - надає допомогу вступникам на підготовчих курсах.
- Освітню діяльність НаУКМА здійснює за державним замовленням і за договорами про надання освітніх послуг з юридичними та фізичними особами.

Мовами навчання є українська й англійська.

НаУКМА першим серед закладів вищої освіти України:

- розробив і впровадив дворічні магістерські програми, створені з урахуванням найкращих здобутків європейської та американської систем вищої освіти;
- розробив і впровадив нові для вітчизняної освіти програми підготовки фахівців з економічної теорії, соціальної роботи, менеджменту в охороні здоров'я, а також надав інноваційного формату іншим програмам (філологія, журналістика тощо).
- 2006 року розробкою докторських (PhD) програм першим приєднався до реформування третього циклу освіти, передбаченого Болонськими деклараціями.

НаУКМА має IV рівень акредитації. На 6 факультетах, у Докторській школі та аспірантурі навчаються понад 4 тис. студентів, докторантів та аспірантів. У НаУКМА діють 22 бакалаврські та 27 магістерські освітні програми, а також 15 ліцензованих освітньо-наукових та 8 експериментальних PhD програм; 73% викладачів НаУКМА мають ступінь доктора та кандидата наук, переважна їх більшість мають досвід навчання, стажування чи викладання за кордоном. Університет розбудовується як науково-освітній центр вищої освіти, де 33 кафедри, 31 наукових центрів та лабораторій, понад 3000 вибіркових курсів дозволяють кожному студенту визначитися з колом своїх наукових інтересів і максимально повно реалізувати їх.

Підготовку бакалаврів за напрямом 6.030104 Політологія у галузі 0301 Соціально-політичні науки забезпечує кафедра політології факультету соціальних наук та

Голова комісії

М.М.Нагорняк

соціальних технологій Національного університету «Києво-Могилянська академія», яку було створено у 2001 році. Кафедрою політології НаУКМА розроблено навчальний план підготовки бакалаврів за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301– Соціально-політичні науки. Освітня концепція підготовки бакалаврів за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 – Соціально-політичні науки ґрунтується на загальній освітній концепції НаУКМА з урахуванням європейських та світових тенденцій освіти і науки. Бакалаврську програму ліцензовано у 2008 році, ліцензійний обсяг становить 50 осіб. Термін навчання – чотири роки. Форма навчання – денна. Підготовка бакалаврів включає нормативні та вибіркові професійно-орієнтовані дисципліни, навчальну та науково-дослідницьку практики, а також предмети вільного вибору студента. Заняття проводяться українською та англійською мовами. Заключним етапом підготовки фахівців є написання та захист кваліфікаційної роботи. Підвищенню рівня фахової освіти у НаУКМА сприяє орієнтація кафедри політології на поєднання навчальної діяльності з науковими студіями, проведення наукових семінарів та міжнародних конференцій, підготовка викладачами кафедри монографій, навчальних посібників, наукових статей, успішний захист дисертацій співробітниками кафедри, проведення наукових та інформаційно-просвітницьких заходів.

Висновок: *На підставі перевірки наявності та достовірності документів, що забезпечують правові основи освітньої діяльності Національний університет «Києво-Могилянська академія», експертна комісія констатує, що: Національний університет «Києво-Могилянська академія» має оригінали засновницьких документів, що відповідають чинному законодавству та державним стандартам освітньої діяльності; Національний університет «Києво-Могилянська академія» є сучасним вищим навчальним закладом, що має задовільну матеріальну базу та відповідний науково-педагогічний персонал для здійснення підготовки фахівців освітнього ступеню бакалавр за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки.*

2. Формування та динаміка змін контингенту студентів за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

Прийом на бакалаврську програму за спеціальністю «Політологія» відбувається згідно з ліцензованим обсягом, який на сьогодні становить 50 осіб. Зарахування абітурієнтів студентами бакалаврських програм відбувається на підставі результатів випробувань ЗНО з історії України, української мови та іноземної мови (англійської). Конкурс на бакалаврську програму з політології становить більш, ніж 10 осіб на одне місце, хоча суттєве зменшення бюджетних місць, звичайно впливає на кількість потенційних абітурієнтів. Тим не менш, кафедра не знижує високі вимоги до охочих стати студентами – політологами і відбирає до навчання кращих. Тому ж слугує профорієнтаційна робота серед школярів та їх батьків: для роз'яснення змісту та форм навчання в НаУКМА взагалі і на спеціальності «Політологія» зокрема, кафедра разом з Факультетом соціальних наук та соціальних технологій, бере активну участь в систематичних акціях «Дні відкритих дверей в НаУКМА», проводить відкриті лекції, коли школярі можуть відвідати аудиторні заняття.

Голова комісії

М.М.Нагорняк

Активні студенти кафедри політології виступають у власних школах як представники – амбасадори з презентаціями про університет і свою спеціальність, також хороше реноме кафедри і спеціальності створює у соціальних мережах Асоціація студентів – політологів НаУКМА.

Система зворотного зв'язку щодо якості освіти дозволяє вдосконалювати навчальні плани та методики проведення занять, сприяє підвищенню рівня підготовки та конкурентоспроможності випускників бакалаврської програми політології.

Динаміка змін контингенту студентів – політологів за три останніх роки відбиває наступні тенденції та процеси: завдяки високим вимогам кафедри до своїх слухачів під час навчання, кількість студентів, що випускаються, менша за прийом.

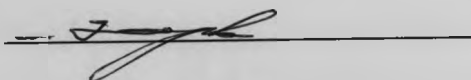
Проте якість випускників зростає, про що свідчить їхня затребуваність на ринку праці, і вступ на різні магістерські програми як в Україні, в тому числі й на власній кафедрі політології, так і за межами нашої держави.

Висновок: *Експертна комісія відзначає, що в університеті впродовж багатьох років склалася цілісна система формування контингенту студентів бакалаврських програм. Зокрема контингент студентів за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 - Соціально-політичні науки формується відповідно до виконання умов ліцензування і обсягів прийому; профорієнтаційна робота, її форми і методи в цілому забезпечують якісний відбір студентів. Разом з тим, враховуючи економічний стан та демографічну ситуацію в державі, комісія рекомендує подальше вдосконалення сучасних форм профорієнтаційної роботи з абітурієнтами, таких як оновлення інформації на сайті кафедри тощо.*

3. Зміст підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки

Підготовка студентів за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 Соціально-політичні науки, (з 2016–го року за спеціальністю 052 Політологія у галузі 05 Соціальні та поведінкові науки) у Національному університеті «Кієво-Могилянська академія» здійснюється кафедрою політології у відповідності до Закону про вищу освіту, Статуту та стратегії розвитку НаУКМА, сучасній ситуації у світі та попиту українського суспільства на якісних фахівців - експертів у галузі соціальних та поведінкових наук взагалі, й політичних зокрема. Зміст підготовки фахівців зі спеціальності «Політологія» у Національному університеті «Кієво-Могилянська академія» визначається метою навчання, якою є підготовка кваліфікованих фахівців – політологів, які володіють базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом політичної науки, знаннями політичної теорії та практики та можуть працювати у експертно-аналітичній, політико-організаційній, консультаційній та громадській сферах діяльності. Така підготовка має охоплювати ключові підходи та концепції політичної теорії, методи аналізу політики, оволодіння сучасною методологією соціальних наук. Згідно з вищеозначеною метою, кафедра формує, переглядає і періодично корегує навчальний план, який складається з двох частин: нормативних навчальних дисциплін (обов'язкових для опанування усіма

Голова комісії

М.М.Нагорняк

студентами даної спеціальності) та вибіркових дисциплін, який, у свою чергу розділений на блок предметів професійно - орієнтованих (якими їх визначає профільна кафедра) та дисциплін вільного вибору, тобто, максимально можливого вибору, що його може запропонувати весь університет кожному своєму студентові. Таким чином, університет може забезпечувати підготовку і випуск фахівців у галузі політології, які володіють і фундаментально-теоретичними, і сучасними знаннями, і необхідним набором загальних та фахових компетентностей згідно з Законом про вищу освіту (Розділ I, ст. 1, пп. 5, 12, 13, та Розділ II, ст.1, п.1). З розвитком та впровадженням в Україні Болонської системи був здійснений перехід від формату навчання 2010 до формату 2015. Відтоді відбулись зміни як переліку спеціальностей, так і в навчальному плані підготовки бакалаврів кафедри політології: напрям підготовки 6.030104 Політологія був трансформований у спеціальність 052 Політологія. Комісія констатує, що навчальні плани розроблені з дотриманням співвідношення навчального часу між циклами підготовки, відповідають за змістом підготовки державним вимогам, потребам ринку праці, враховують специфіку навчального закладу й вирішують питання неперервності, послідовності та ступневості підготовки фахівців за обраною спеціальністю та затверджені належним чином. Організована взаємодія випускової кафедри з іншими кафедрами факультету та університету, які забезпечують викладання відповідних дисциплін навчальних планів підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки.

Висновок: *На підставі проведеної експертизи наданих матеріалів (навчальних планів, ОП тощо) експертна комісія зазначає адекватність змісту підготовки фахівців за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки особливостям професійної діяльності, їх відповідність потребам держави і часу, що забезпечується структурою навчальних планів, складом та змістом навчальних дисциплін та обсягами часу на їх вивчення.*

**4.1. Організація та методичне забезпечення
навчального процесу
за напрямом підготовки 6.030104 Політологія,
галузі знань 0301- Соціально-політичні науки
у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»**

Усі спеціальності, за якими в Університеті здійснюється підготовка, забезпечені освітньо-кваліфікаційними характеристиками, освітньо-професійними програмами, навчальними планами і програмами навчальних дисциплін. Вони узгоджені між собою. Забезпечено дотримання співвідношення навчального часу між циклами підготовки. Зміст підготовки відповідає державним вимогам. У вибіркового циклі студенти мають змогу опанувати інші іноземні мови.

Університет приділяє особливу увагу самостійній роботі студентів, яка є органічною складовою навчального процесу. Для цього в НаУКМА передбачені тижні самостійної роботи в осінньому та весняному семестрах, під час яких студенти самостійно опановують деякі теми та розділи дисциплін, які винесені на самостійне

Голова комісії

М.М.Нагорняк

вивчення, та виконують індивідуальні завдання. З кожної навчальної дисципліни розроблено навчально-методичні комплекси для забезпечення самостійної роботи студента, визначено вимоги до рівня опанування матеріалу, запропоновано необхідну навчально-методичну літературу, вказано вимоги до знань і навичок студентів.

Завдання для самостійної роботи диференціюються з урахуванням досвіду навчальної діяльності студентів, специфіки навчальної дисципліни, освітнього ступеня підготовки фахівців. Для методичного супроводу самостійної роботи студентів широко використовується веб-портал Університету.

На сайті бібліотеки навчального закладу розміщено електронні підручники і навчальні посібники, методичні матеріали, тексти і презентації лекцій, завдання для самостійної роботи, вимоги до написання кваліфікаційних робіт та інші матеріали, необхідні для навчання студентів. Важливе місце в організації самостійної роботи студентів відведено контролю за її виконанням. Контроль проводиться у різних формах: під час семінарів і практичних занять; у вигляді колоквиумів та контрольних робіт; шляхом перевірки рефератів з опрацьованих тем та проблем; під час індивідуальних та групових консультацій; у вигляді текстового поточного й підсумкового контролю знань тощо.

Планування та організація навчального процесу за напрямом підготовки 6.030104 Політологія здійснюються на рівнях кафедри політології, факультету соціальних наук і соціальних технологій та навчально-методичного відділу НаУКМА. Навчальні плани визначають організацію навчального процесу, регламентують перелік і обсяг нормативних і вибіркового дисциплін, послідовність їхнього вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, графік навчального процесу, форми та засоби підсумкового. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік кафедра складає робочі навчальні плани, які розглядаються та затверджуються Вченою радою НаУКМА. Кафедрою політології також здійснюється підготовка програм та робочих програм навчальних дисциплін, які викладаються за спеціальністю, а також програм практик та державної атестації. Вищезазначені програми відображають тематичний план, конкретний зміст, обсяг та послідовність його вивчення, організаційні форми та засоби поточного і підсумкового контролю, умови визначення навчального рейтингу. На підставі робочих навчальних планів кафедри студенти щороку складають індивідуальні навчальні плани, які включають усі нормативні та частину вибіркового навчальних дисциплін, і затверджують його у встановленому порядку. Контроль за виконанням навчального плану студентами здійснюється через рейтингову систему оцінювання знань, навичок та вмінь, а також заліків та іспитів, які відносяться до підсумкового контролю та диференційовані за 100-бальною шкалою. Заліками та /або іспитами підсумовуються всі обов'язкові курси, а вибірково тільки заліками. Нормативні професійно-орієнтовані дисципліни – переважно іспитами.

Навчальний процес повністю забезпечений всіма навчально - методичними матеріалами та літературою, методично забезпечені практика та написання курсових та кваліфікаційної робіт. Програми дисциплін включають мету та завдання курсу, змістовне наповнення, літературу, робочі програми дисциплін містять розподіл навчальних годин по формам занять, плани лекцій, семінарів або інших форм навчання, форми контролю, рейтингову систему оцінки роботи студентів з дисципліни, літературу та завдання для самостійної роботи студентів. Кафедра політології також розробила методичні рекомендації для написання та захисту

Голова комісії

М.М.Нагорняк

курсів робіт, методичні рекомендації для підготовки та захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи. В методичних матеріалах надаються рекомендації з організації роботи над актуальною науковою проблемою, вимоги до змісту та форми наукової роботи: складання плану, написання вступу, основної частини та висновків роботи, порядок оформлення роботи.

Висновок: *Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу відповідає вимогам щодо акредитації першого освітнього рівня бакалавр напряму підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 Соціально-політичні науки.*

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу за напрямом підготовки 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки

Випусковою кафедрою спеціальності є кафедра політології, що акредитується. На момент проведення експертної оцінки на кафедрі на постійній основі працюють 16 осіб науково-викладацького складу, з них 4 - доктори наук; 11 кандидатів наук, 1 старший викладач. Кафедру очолює доцент, кандидат філософських наук Сергій Олегович Кисельов, який очолює кафедру вже вдруге за часу своєї роботи в НаУКМА. Як завідувач кафедри С.О. Кисельов забезпечує керівництво навчально-організаційною роботою кафедри, розробляє методичне забезпечення, викладає навчальні дисципліни. Під його керівництвом 7 аспірантів захистили свої дисертаційні дослідження.

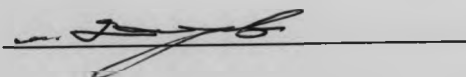
Викладачі випускової кафедри проводять наукові дослідження за профілем підготовки фахівців у межах комплексної теми «Сучасні методології і методи політичних досліджень» (реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: 0112 U 007 425), а також беруть участь у міжнародному проекті ТЕМПУС (ЕРАЗМУС+) «Інноваційні методи вивчення і викладання Європейських студій». Результати роботи уже впроваджені у навчальні курси підготовки студентів у НаУКМА. Викладачі кафедри беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських, регіональних та вузівських науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, публікують свої праці у численних наукових фахових виданнях, у тому числі закордонних та з індексом цитування.

Кафедра є організатором наукових конференцій, у тому числі, й міжнародних, випускає науковий фаховий збірник «Наукові записки НаУКМА (випуск «Політичні науки», співпрацює з провідними інститутами та організаціями, такими як Інститут політичних та етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України, Національний інститут стратегічних досліджень тощо, а також з провідними вченими цих наукових установ. Кафедра залучає до науково-дослідницької роботи студентів та сприяє діяльності Асоціації студентів – політологів НаУКМА.

Члени кафедри беруть участь у академічній мобільності, викладають частину курсів англійською та німецькою мовами, читають гостьові лекції у інших університетах України та світу, підвищують свій науково- професійний рівень викладачів випускової кафедри через участь у міжнародних проектах, працюють над монографіями та дисертаціями.

Висновок: *Експертна комісія перевірила документообіг з кадрових питань, наявність документів про освіту, трудові книжки, навчальне навантаження викладачів, документи про підвищення кваліфікації та констатує, що кадровий*

Голова комісії

М.М.Нагорняк

склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють підготовку бакалаврів за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 - Соціально-політичні науки у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» та його наукова та педагогічна кваліфікація відповідають вимогам щодо акредитації спеціальності.

**6. Матеріально-технічне забезпечення
освітнього процесу за напрямом підготовки 6.030104 Політологія,
галузі знань 0301- Соціально-політичні науки
у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»**

Важливою умовою підготовки висококваліфікованих фахівців є наявність матеріально-технічної бази. Матеріально-технічне забезпечення підготовки студентів освітньо-науковою програмою «Політологія» здійснюється як за рахунок матеріальної бази загальноуніверситетського рівня, так і факультету соціальних наук та соціальних технологій, а також випускової кафедри. Експертна комісія перевірила оригінали документів, що засвідчують праволодіння НаУКМА навчальними корпусами, які розташовані на трьох майданчиках: на вул. Сковороди, 2, 14, вул. Волоській, 8/5 та вул. Набережно-Хрещатицькій, 27.

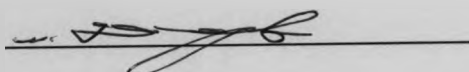
На балансі НаУКМА знаходяться гуртожитки, що розташовані за адресами: м. Київ, вул. Харківське шосе, 17; м. Київ, вул. М. Цветаєвої, 146, с.м.т. Ворзель, вул. Леніна, 6-А; вул. І. Кудрі, 31а.

У складі навчальних корпусів і територій, що належать Національному університету «Києво-Могилянська академія», функціонують 9 бібліотек, які складають єдину Наукову бібліотеку. Обслуговування користувачів відбувається через 17 читальних залів, посадкових місць - 702. В навчальному процесі використовуються 182 аудиторії, 22 лабораторії, 13 спеціалізованих кабінетів, 32 спеціалізовані комп'ютерні класи, 2 лінгафонні кабінети. Університет приділяє увагу розвитку спорту, має спортивну базу в складі якої: спортивний зал, тренажерний зал, зал силової підготовки та гімнастичний зал. Крім цього, університет додатково орендує плавальний басейн.

Університет має культурно-мистецький центр на 700 місць, 2 актові зали на 1298 місць та кінозал на 50 місць, що дає можливість вести активну культурно-масову роботу, а також 2 їдальні, медпункт. Загальний санітарно-технічний стан навчальних корпусів, будівель і територій задовільний, що підтверджується відповідними документами. Кафедра політології розміщується у навчальному корпусі за адресою вул. Волоська, 8/5. Навчальні приміщення обладнані необхідними меблями, інвентарем і відповідають вимогам правил пожежної безпеки. Факультет забезпечений аудиторіями та спеціалізованими кабінетами для проведення навчальних занять за всіма дисциплінами навчальних планів, які оснащені мультимедійними проекторами і використовуються для презентацій навчальних матеріалів, проведення лекцій та семінарських занять зі студентами. Забезпеченість спеціалізованих аудиторій та кабінетів обладнанням, необхідним для виконання навчальних програм, складає 100%. Наявна матеріальна база і площі приміщень кафедри політології достатні для організації навчального процесу і відповідають санітарним нормам.

Висновок: *Експертна комісія відзначає, що в цілому матеріально-технічне забезпечення навчального процесу відповідає чинним нормативам за всіма*

Голова комісії

М.М.Нагорняк

параметрами. Наявні навчальні площі та технічні засоби навчання дозволяють забезпечувати проведення всіх видів занять за навчальними планами на сучасному рівні.

**7. Інформаційне забезпечення
за напрямом підготовки 6.030104 Політологія,
галузі знань 0301- Соціально-політичні науки
у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»**

Національний університет «Києво-Могилянська академія» має бібліотеку, яка є сучасним освітнім, інформаційним і соціокультурним центром. Її співробітники надають суттєву допомогу студентам і викладачам, здійснюючи інформаційне забезпечення навчальної, наукової й виховної діяльності навчального закладу. Бібліотека університету має загальну площу 5475 кв. м. налічує 17 читальних залів площею 1556,75 кв. м. на 702 посадкових місця, обладнаних для роботи з джерелами інформації. Загальна кількість бібліотечних фондів навчальної та наукової літератури складає 972397 примірників, загальний електронний фонд - 341332 назв електронних видань назв (198 баз даних).

У роботі бібліотеки використовується автоматизована бібліотечна система, яка дає можливість вести розширений пошук одночасно за декількома параметрами. До послуг користувачів бібліотеки надається довідково-пошуковий апарат у вигляді традиційних карткових каталогів (алфавітного та систематичного) і картотек (систематична картотека статей, картотеки дипломних і магістерських робіт, картотеки дисертаційних робіт та картотеки авторефератів дисертацій) та електронного каталогу та електронних картотек (рідкісних видань, картотеки праць співробітників університету).

У бібліотеці створені необхідні умови для забезпечення навчального процесу, впроваджені додаткові послуги - сканування, друкування документів, запис на електронні носії. Експертна комісія констатує, що бібліотека має нормативну забезпеченість студентів спеціальності підручниками та навчальними посібниками, а також кількість посадкових місць, що відповідає нормам. Наявні підручники та посібники для підготовки студентів за напрямом 6.030104 Політологія у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відповідають спискам основної рекомендованої літератури за робочими навчальними програмами дисциплін. Фахові періодичні видання, які є в бібліотеці Національного університету «Києво-Могилянська академія» та читальних залах відповідають потребам магістрів з даної спеціальності. Студенти та викладачі університету мають можливість вільного доступу до мережі Інтернет та Wi-Fi, створені умови віддаленого доступу до каталогів провідних наукових бібліотек України та світу. Університет має офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про його діяльність: <http://ukma.edu.ua>.

Висновок: Експертна комісія відзначає, що інформаційне забезпечення навчального процесу у підготовці фахівців за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 - Соціально-політичні науки у Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відповідає акредитаційним вимогам.

**8. Якісні характеристики підготовки фахівців
за напрямом підготовки 6.030104 Політологія,**

Голова комісії

М.М.Нагорняк

галузі знань 0301- Соціально-політичні науки

Рівень підготовки студентів та якість їх навчання постійно перебувають у полі зору керівництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», усіх кафедр, підрозділів та служб. Кафедра політології приділяє цьому питанню значну увагу, розглядаючи його на засіданнях кафедри, аналізуючи результати практик, сесій та захистів курсових та кваліфікаційних робіт. До цього процесу активно долучаються студенти, які від імені Асоціації студентів – політологів НаУКМА дають зворотній зв'язок кафедрі щодо можливостей покращання процесу викладання для викладачів та засвоєння знань слухачами. За результатами останньої передакредитаційної сесії 95% студентів навчаються успішно, якість навчання при цьому становить 78%. (таблиця 8.1). Показники по нормативних дисциплінах становлять 93% успішності та 72% якості навчання, по вибіркових предметах - відповідно 97% та 84%. Результати захисту кваліфікаційних робіт за напрямом 6.030104 Політологія наведені у таблиці 8.2, де також високі показники успішності підготовки: з тих, хто були допущені до захисту, усі захистили свої роботи успішно. Були й такі, які не були допущені до захисту своєї роботи, що свідчить про високу вимогливість кафедри до студентів та про усвідомлення своєї відповідальності перед університетом та суспільством за якість випускників. Оцінки за захист курсових робіт та за навчальну й науково-дослідницьку практики студентів бакалаврської програми з політології наведені у таблицях 8.3 та 8.4 і вони показують високі результати таких важливих складових підготовки майбутніх політологів.

У процесі підготовки до акредитації з грудня 2017 р. по квітень 2018 р. було організовано і проведено дев'ять комплексних контрольних робіт з нормативних навчальних дисциплін. У виконанні комплексних контрольних робіт взяли участь студенти другого, третього та четвертого років навчання; кожен курс написав по три роботи. Показники за результатами комплексних контрольних робіт також є високими: 90% успішності та 75% якості (таблиця 8.5).

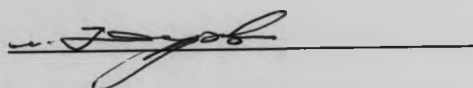
Висновок: *Експертна комісія констатує, що рівень та якість підготовки фахівців за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301- Соціально-політичні науки відповідає державним вимогам до акредитації.*

**Зауваження,
що були зроблені під час попередньої експертизи
поданих до МОН України
акредитаційних матеріалів**

У результаті попередньої експертизи поданої до МОН акредитаційної справи (вх. № 703-ас від 30 травня 2018 р.) фахівцями ДООУ МНЦ (Акредитаційної комісії України) були зроблені наступні зауваження:

1. *Звертаємо увагу на те, що в матеріалах акредитаційної справи відсутня інформація про тематику підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (таблиця 5.2, 5.3) відповідно додатку 3 Постанови КМУ від 31.12.2015 № 1187*

Голова комісії

М.М.Нагорняк

Під час роботи в навчальному закладі комісії були надані ксерокопії свідоцтв про підвищення кваліфікації, виданих ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України із зазначенням тематики захищених робіт викладачів кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія», а саме:

1. Завідувача кафедри політології к.філос.н., доц. Кисельова Сергія Олеговича (таблиця 5.3): свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 3583447/ 0957-18 від 15 червня 2018 р., тема роботи «Вища школа в умовах ХХІ ст.»;
2. Науково-педагогічних працівників, представлених у таблиці 5.2:
 - д.і.н., проф. Гараня Олексія Васильовича свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 3583447/ 0948-18 від 15 червня 2018 р., тема роботи «Інноваційні педагогічні технології у ЗВО»;
 - к.філос.н., доц. Голіченко Тетяни Самойлівни свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 3583447/ 0949-18 від 15 червня 2018 р., тема роботи «Чи є актуальним дослідження та викладання та викладання історії французької філософії ХІХ ст. в українському сучасному освітньому просторі?»;
 - к.політн., ст.викл., Єремєєва Олександра Сергійовича, свідоцтво про підвищення кваліфікації СП 3583447/ 0951-18 від 15 червня 2018 р., тема роботи «Застосування міжпредметних зв'язків у викладанні суспільних дисциплін».

Експертна комісія звертає увагу на необхідність урізноманітнення форм підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На підставі поданих на акредитацію матеріалів кафедри політології Національного університету «Києво-Могилянська академія» та перевірки результатів діяльності на місці експертна комісія дійшла висновку, що програми освітньої підготовки фахівців за напрямом 6.030104 Політологія, галузі знань 0301 Соціально-політичні науки освітнього рівня «бакалавр» денної форми навчання, кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення, результати наукової діяльності загалом відповідають встановленим вимогам галузевих стандартів і забезпечують державну гарантію якості вищої освіти.

Експертна комісія вважає, що Національний університет «Києво-Могилянська академія» та його кафедра політології спроможні надавати освітню послугу з підготовки фахівців за напрямом 6.030104 Політологія у галузі знань 0301 Соціально-політичні науки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» з ліцензійним обсягом 50 осіб за денною формою навчання.

Експертна комісія вважає за необхідне висловити пропозиції, які не впливають на загальний позитивний висновок, але сприятимуть удосконаленню освітньої підготовки фахівців:

1. Систематично оновлювати робочі плани, програми та навчально-методичні комплекси дисциплін у відповідності до навчальних планів та вимог МОН України.
2. Продовжити роботу по навчально-методичному забезпеченню самостійної роботи студентів. З цією метою долучити колектив кафедри до підготовки підручників, навчальних посібників, практикумів, конспектів лекцій тощо.

Голова комісії

М.М.Нагорняк

3. Поновити веб-сторінку кафедри, ввівши нові розділи: абітурієнту, навчально-методична робота та ін.

4. Передбачити використання методів комп'ютерного тестування для поточного контролю знань студентів.

5. Звернути увагу на практичну спрямованість навчального процесу та розширити базу виробничої практики студентів-політологів.

6. Продовжити роботу з впровадження у навчальний процес інноваційних інтерактивних технологій навчання.

7. Продовжити практику підвищення кваліфікації викладачів шляхом участі у міжнародних наукових та дослідницьких програмах.

8. З метою створення доступного освітнього середовища для студентів з особливими потребами передбачити можливість запровадження дистанційної форми навчання.

27 червня 2018р.

Голова експертної комісії:

Директор інституту післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Державного вищого навчального закладу Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, доктор політичних наук, професор, голова комісії;

М.М. Нагорняк

член комісії

завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, доктор політичних наук, професор

Н.О. Ніколаєнко

**З експертними висновками
ознайомлений**

Президент
Національного університету
«Кієво-Могилянська академія»

А.А. Мелешевич

Голова комісії

М.М.Нагорняк